

Sprawozdanie z działalności

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie w 2013 roku

Spis treści:

I. Informacje wstępne	str. 3
1) Podstawy prawne	str. 3
2) Cele i zasady udzielanej pomocy	str. 3
3) Charakterystyka klientów pomocy społecznej	str. 4
II. Realizacja świadczeń z pomocy społecznej	str. 5
1) Zadania własne gminy	str. 6
2) Zadania zlecone gminie	str. 8
3) Inne zadania zlecone	str. 9
III. Zespół Interdyscyplinarcy do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	str. 9
IV. Wsparcie rodziny i system pieczy zastępczej	str. 10
V. Świadczenia rodzinne	str. 11
1) Ogólna charakterystyka świadczeń rodzinnych	str. 11
2) Wydatki poniesione na świadczenia rodzinne w 2012 roku	str.15
3) Charakterystyka i statystyki dotyczące funduszu alimentacyjnego	str.17
VI. Dodatki mieszkaniowe	str.17
VII. Pozostała działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	str.18
1) Współpraca z organizacjami i instytucjami	str.18
2) Inne inicjatywy	str.18
VIII. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	str.19
1) Kadra GOPS	str.19
2) Szkolenia oraz podnoszenie kwalifikacji pracowników GOPS	str.19
IX. Podsumowanie	str.20

I. Informacje wstępne

1. Podstawy prawne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie jest jednostką organizacyjną Gminy Wiśniew. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej wynikające z obowiązujących przepisów prawa, między innymi z:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., Nr 182, z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994 r., Nr 111, poz. 535 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r., Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1456 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2001 r., Nr 71, poz. 734 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010, Nr 234, poz. 1536.),
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 o promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy (Dz. U. z 2008 r., Nr 69, poz. 415 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 poz. 135 z późn. zm.).

2. Cele i zasady udzielnej pomocy

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczna polega w szczególności na przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń, pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) osobom posiadającym obywatelstwo polskie, mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, posiadającym zezwolenie na osiedlenie się, zgodę na pobyt tolerowany lub status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3) obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej mają osoby i rodziny, których dochód nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego.

Od 1 października 2012 r. kryterium dochodowe wynosi:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 542,00 zł;
- dla gospodarstw domowych wieloosobowych – 456,00 zł na osobę w rodzinie,
- z 1 ha przeliczeniowego przyjmuje się – 250,00 zł.

Wywiad środowiskowy wraz z niezbędną dokumentacją jest podstawą do wydania decyzji administracyjnej, w której określona zostaje m.in. forma przyznanej pomocy.

W 2013 roku wydano 578 decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej, w tym:

- **8** z zakresu zadań zleconych,
- **560** z zakresu zadań własnych.

Od decyzji administracyjnej przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Siedlcach za pośrednictwem Kierownika tuł. Ośrodka. W 2013 roku wpłynęło 1 odwołania od decyzji GOPS z zakresu pomocy społecznej (SKO utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję).

3. Charakterystyka klientów pomocy społecznej.

Art. 7 Ustawy o pomocy społecznej wymienia powody udzielania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej. Pomoc udzielana jest osobom i rodzinom, w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Tabela 1 Powody przyznawania pomocy klientom Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie w latach 2011– 2013

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin*			Liczba osób w rodzinach		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Ubóstwo	111	121	117	447	468	403
Sieroctwo	14	24	15	36	79	40
Bezdomność	1	1	2	1	1	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	58	52	40	337	301	248
▪ wielodzietność	32	36	32	214	241	215
Bezrobocie	46	49	55	163	164	164
Niepełnosprawność	59	58	57	195	188	177
Długotrwała lub ciężka choroba	68	67	61	225	207	175
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	42	53	48	211	234	222
Alkoholizm	24	22	30	85	69	71
Przemoc w rodzinie	32	0	0	78	0	0
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z ZK	0	4	2	0	9	4
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze	0	0	0	0	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	1	0	0	10	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

*W jednej rodzinie może występować kilka problemów

Z pomocy tuł. Ośrodka w 2013 r. skorzystało 200 rodzin (670 osób). W liczbie tej ujęte zostały wszystkie rodziny, które skorzystały z różnych form pomocy, tj. zadania własne oraz zadania zlecone gminie, oraz rodziny, które otrzymały pomoc wyłącznie w postaci pracy socjalnej.

Z przedstawionych danych wynika, że zarówno w latach 2011-2012 jak i w 2013 roku jedną z głównych przyczyn ubiegania się o pomoc społeczną było ubóstwo. Zjawisko ubóstwa ściśle powiązane jest z bezrobociem. Długotrwały brak pracy i niemożność zarobkowania implikuje trudności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, prowadzi do problemów materialnych, a w konsekwencji do niedostatku i skrajnej biedy. Sytuacja tych osób dotyka bezpośrednio również ich najbliższych. Ponadto utrata pozycji zawodowej i społecznej skutkuje brakiem wiary w możliwość zmiany swojej sytuacji życiowej, bezsilnością i frustracją prowadzącą niejednokrotnie do patologicznych zachowań. Liczba rodzin, w których występuje bezrobocie nieznacznie wzrosła w 2013 roku wynosi ona 55, w stosunku do 2012 roku - 49.

Statystyki wskazują, że znaczną grupę klientów GOPS stanowią osoby niepełnosprawne oraz osoby dotknięte długotrwałą chorobą, przy czym problem długotrwałej lub ciężkiej choroby dotyka większą liczbę rodzin. W 2011 r. niepełnosprawność występowała w 59 rodzinach, w roku 2012 w 58 rodzinach, natomiast w roku 2013 r. - 57 rodzinach, co daje spadek w porównaniu z rokiem poprzednim o 1,6 %. Natomiast długotrwałą chorobę w roku 2013 r. stwierdzono u 61 rodzin, co daje spadek w stosunku do roku 2012 - 0,5 %. Bariery architektoniczne, w tym również w miejscu zamieszkania, trudności w pozyskaniu sprzętu rehabilitacyjnego oraz ułatwiającego samodzielne funkcjonowanie i komunikację z otoczeniem, w powiązaniu z poczuciem odrzucenia i brakiem zrozumienia ze strony otoczenia stanowią główne przeszkody dla osób niepełnosprawnych w ich aktywnym życiu. Udzielana pomoc, w tym również wsparcie finansowe w postaci zasiłków stałych, okresowych oraz celowych (specjalnych celowych) na leki, opał i żywności, usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane przez tuł. Ośrodek, stanowią wsparcie dla osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych w codziennym życiu.

Z przedstawionych danych wynika, że problem bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego jest częstszym problemem, jaki występuje w rodzinach na terenie gminy. Powyższy problem istnieje, niemniej w stosunku do poprzedniego 2012 r. maleje.

W 2011 r. bezradność wykazano u 42 rodzin w 2012 r. wśród 53 rodzin, zaś w 2013 r. u 48 rodzin.

W 2013 r. na terenie Gminy Wiśniew nie odnotowano **zdarzeń losowych**.

Niewątpliwie najbardziej **niepokojącym problemem** jest to, że wzrosła liczba rodzin borykających się z **problemem przemocy domowej**. W 2012 r. i w 2013 r. przemoc domową stwierdzono u 39 rodzin, W związku z przemocą w rodzinie w 2013 r. sporządzono **5 Niebieskich Kart**.

II. Realizacja świadczeń z pomocy społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie wykonuje zadania gminy w zakresie pomocy społecznej w tym:

- zadania własne gminy (o charakterze obowiązkowym i fakultatywnym);
- zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej;
- zadania wynikające z innych ustaw.

Realizacja zadań określonych Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- pracy socjalnej;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

1. Zadania własne gminy

Do zadań własnych gminy należy, m.in.:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, przysługujących osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności;
- wypłacanie zasiłków okresowych, które są przyznawane osobom i rodzinom w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie;
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych, np. pokrycie części kosztów leczenia, remontu mieszkania, zakupu opału, odzieży, a także na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego oraz specjalnych zasiłków celowych przyznawanych w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie i rodzinie nie spełniającej kryterium dochodowego;
- praca socjalna;
- usługi opiekuńcze przysługujące osobom starszym, samotnym, które z powodu choroby, czy innych przyczyn, wymagają pomocy w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej i w miarę możliwości zapewnienia kontaktu z otoczeniem;
- dożywianie dzieci;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym – pomoc ta obejmuje pokrycie wydatków związanych z pochówkiem, czyli zakup trumny, ubrania, zapewnienie transportu, opłacenie miejsca na cmentarzu, przygotowanie grobu i oznakowanie, ostatecznie pożegnanie zgodne z wyznaniem zmarłego (wszystkie te czynności zlecane są zakładowi pogrzebowemu);
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacja o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Realizując zadania własne gminy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie w 2013 r. udzielił pomocy 200 rodzinom (670 osobom).

Praca socjalna jest podstawowym zadaniem pomocy społecznej realizowanym równolegle z pozostałymi formami wspierania i świadczeniami przyznawanymi klientom. Praca socjalna ukierunkowana jest na pomoc osobom i rodzinom, aby wzmocnić lub odzyskać ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzyć warunki sprzyjające temu celowi.

Bardzo często praca socjalna staje się jedyną efektywną metodą dotarcia do klienta i udzielenia mu pomocy poprzez długotrwałe wsparcie. Niezbędne jest indywidualne podejście do każdej osoby, diagnoza jej potrzeb i możliwości oraz edukacja np. gospodarowanie budżetem domowym, nauka sprzątnięcia, pielęgnacja niemowląt, poprzez pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, informowanie o prawach i uprawnieniach, poradnictwo specjalistyczne, terapię. Pracownik socjalny powinien odnajdywać w ludziach ich zdolności, a potencjał jaki posiadają wykorzystać do wspólnego działania oraz do samopomocy w rodzinie, sąsiedztwie, wśród znajomych. Pracownik zachęca do korzystania z pomocy psychologicznej, poradnictwa w zakresie profilaktyki uzależnień, aktywnego poszukiwania pracy.

W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną. Kontrakt socjalny jest swoistym narzędziem pracy zawierającym uprawnienia i zobowiązania zarówno klienta, jak i GOPS. Postanowienia kontraktu dostosowane są do konkretnej osoby i zawierają zobowiązania zmierzające do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej podopiecznego, np. podjęcie aktywnego poszukiwania zatrudnienia, zgłoszenie się do poradni leczenia uzależnień, czy też kontynuowanie leczenia odwykowego. W przypadku, kiedy klient bez uzasadnionej przyczyny nie wywiązywał się z zawartych w kontrakcie postanowień, pracownik socjalny mógł ograniczyć pomoc finansową. **W 2013 r. zostało zawartych 8 kontraktów socjalnych.**

Pomocą w formie pracy socjalnej objęci są praktycznie wszyscy klienci Ośrodka. **Permanentnej pracy socjalnej udzielono 128 rodzinom (458 osobom), w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 30 rodzinom (66 osobom).**

Tabela 2 Zestawienie wybranych zadań własnych gminy w latach 2010 – 2013

Rodzaje świadczeń	Liczba osób, którym przyznano pomoc			Liczba świadczeń			Kwota w zł.		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Zasiłki okresowe	40 (rodzin)	43 (rodzin)	27 (rodzin)	189	161	110	43940	45925	35555
Zasiłki stałe	15	14	14	152	157	153	56278	59913	66750
Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały	13	12	12	124	120	128	4417	2176	5298
Obiady dla dzieci w szkole	231	193	204	28790	28819	26766	82926	80695	88392
Pomoc w formie zasiłku celowego na żywność w ramach Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	70 (rodzin)	77 (rodzin)	74 (rodzin)	158	153	156	39821	39 466	42628
Zasiłki celowe (m.in. zakup opału, leków, odzieży)	122	141	128	206	255		60530	64942	111775
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków w wyniku zdarzenia losowego	0 (rodziny)	0 (rodzina)	0 (rodzin)	0	0	0	0	0	0
Usługi opiekuńcze	3	2	2	860	550	418	11557	7960	6051
Opłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	1	1	2	12	12	16	31064	32055	40931

W związku z wejściem w życie od 1 sierpnia 2009 roku art. 20 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie, który wprowadził zmiany w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej zasiłek stały oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierających zasiłek stały (w myśl art. 20) począwszy od 1 sierpnia 2009 r. należą do zadań własnych gminy. Zasiłek stały jest świadczeniem dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Kwotę zasiłku ustala się w wysokości różnicy między posiadany dochodem osoby a kryterium dochodowym. Od 1 października 2012 roku maksymalna kwota **zasiłku stałego** wynosi 529 zł. **W 2013 r. z tej formy pomocy skorzystało 14 osób.** Liczba ta nie zmieniła się w stosunku do roku poprzedniego. Kwota wydatkowana na ten cel wzrosła jednak z 59 913 zł do 66750 zł.

Ponadto jedną z form pomocy pieniężnej są **zasiłki okresowe** przyznawane w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie. Zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a posiadany dochodem. W roku 2013 obowiązkowa wysokość zasiłku okresowego wynosiła 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej osoby (rodziny). **W 2013 r. najwięcej osób otrzymało zasiłki okresowe z powodu bezrobocia – 23 rodziny, na kwotę 29.674 zł.** W sumie na zasiłki okresowe w 2013 r. zostały poniesione wydatki w wysokości **35.555 zł.** (w tym środki własne gminy –16.555zł., dotacja Wojewody Mazowieckiego –19.000 zł.). **Na zasiłki okresowe wydano w 2013 roku 51 decyzji administracyjnych dla 27 rodzin.**

W 2013 r. udzielana była pomoc fakultatywna w formie **zasiłków celowych**. Zasiłki przyznawane były m.in. na wyżywienie, zakup opału, leków, odzieży. itp. W roku 2013 liczba rodzin, które otrzymały pomoc na ten cel wyniosła – **126 rodzin** (423 osoby), w tym specjalne zasiłki celowe – 55 rodzin (146 osób), zaś wydatkowana kwota w wysokości **110.336 zł.**

GOPS realizował i nadal realizuje **Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,** z którego w ubiegłym roku skorzystało **381 osób.**

W ramach Programu objęto wsparciem dzieci do lat 7, uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, osoby samotne, chore, niepełnosprawne i inne osoby korzystające z pomocy tuł. Ośrodka.

Dożywianiem w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych **objęto 204 uczniów** (uczących się w szkołach na naszym terenie, sąsiednich gmin, Siedlcach i Stoku Lackim). **Łącznie na dożywianie w szkołach wydano kwotę w wysokości 103.455 zł.** (w tym ze środków własnych gminy – 47.083 zł., a ze środków Wojewody Mazowieckiego – 56.372 zł.). Z tego kwotę 88.392 zł. wydatkowano w związku z wydanymi decyzjami administracyjnymi, natomiast kwotę 15.063 zł. wydano w związku z tym, iż dyrektorzy szkół objęli dożywianiem uczniów w szczególnie uzasadnionych przypadkach - bez ustalania sytuacji rodziny w drodze wywiadu środowiskowego i wydawania decyzji administracyjnej (35 - uczniów, 4.199 - posiłków)

W ramach Programu przyznano również **świadczenia pieniężne na zakup żywność dla 74 rodzin** (294 osób) **na kwotę 42.628 zł.** **Całkowity koszt Programu ujęty w budżecie GOPS w 2013 roku wyniósł 146.083 zł z tego środki wojewody –99.000 zł, zaś środki gminy - 47.083 zł.**

W ramach zadań własnych zapewniona była pomoc środowiskowa w formie **usług opiekuńczych** w miejscu zamieszkania osobom wymagającym pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Usługi przyznane były **2 osobom niepełnosprawnym**, na kwotę 6051zł(418 świadczeń). Natomiast **2 osoby** wymagające całodobowej opieki z powodu wieku i choroby przebywały w **domu pomocy społecznej**. Koszty gminy z tytułu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej wyniosły 40.931zł.

2. Zadania zlecone gminie

Do zadań zleconych gminie należą, m.in.:

- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych;
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom,
- wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Tabela 3 Zestawienie zadań zleconych gminie w latach 2011– 2013

L.p	Rodzaje świadczeń	Liczba osób, którym przyznano pomoc			Liczba świadczeń			Kwota w zł		
		2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
1.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	5 (dzieci)	5 (dzieci)	5 (dzieci)	2048	1933	1520	47697	47700	39509

W ramach zadań zleconych gminy pomoc otrzymały **4 rodziny (w tym 5 dzieci z zaburzeniami psychicznymi).**

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez terapeutów są jedną z form w systemie wsparcia środowiskowego i terapii osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi prowadzone są w formie wspierania psychologiczno – pedagogicznego i edukacyjno – terapeutycznego według programów terapeutycznych. Zajęcia dostosowane są do indywidualnych potrzeb osoby i w szczególności wynikają z rodzaju jej niepełnosprawności. Proponowane zajęcia mają na celu przede wszystkim podniesienie sprawności fizycznej, psychicznej i społecznej objętych pomocą osób.

W ubiegłym roku specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objętych zostało łącznie 5 dzieci z zaburzeniami psychicznymi, taka sama liczba dzieci jak w roku 2012. Pełny koszt 1 godziny usługi wyniósł - 26,00 zł. Łączny koszt specjalistycznych usług opiekuńczych w 2013 r. wyniósł 39.509 zł. Usługi świadczone były przez 4 terapeutów spełniających wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 Nr 189 poz. 1598 z późn. zm.).

3. Inne zadania zlecone

Do zadań zleconych gminie w myśl art. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych należy między innymi wydawanie decyzji administracyjnych, w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe, stosownie do art. 8 ustawy o pomocy społecznej, w przypadku których nie zachodzi okoliczność, o której mowa w art. 12 tej ustawy. W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonym w przepisach o pomocy społecznej. Stosownie do art. 54 ustawy prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji. W 2013 roku wydano **4 decyzje administracyjne przyznające prawo do ww. świadczeń dla świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni.**

Tabela 4 Inne zadania zlecone gminie w latach 2011– 2013

L.p.	Rodzaje świadczeń	Liczba osób, którym przyznano decyzją prawo do świadczeń opieki zdrowotnej		
		2011	2012	2013
1.	Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych	5	2	4

III. Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny działa na mocy znowelizowanej Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która z dniem 1 sierpnia 2010 roku wprowadziła obowiązek tworzenia Zespołów Interdyscyplinarnych.

W gminie Wiśniew Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie Uchwały Nr VII/32/2011 Rady Gminy Wiśniew z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zarządzeniem Nr 78/2012 z dnia 15 lutego 2012 roku Wójt Gminy Wiśniew powołał członków Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Wiśniew do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny utworzony został przyjmując za cel zapewnienie bezpieczeństwa, ochrony zdrowia i życia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów (instytucji) oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,

- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Do zadań grup roboczych należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W 2013 roku odbyło się **5** posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz **15** posiedzeń grup roboczych powołanych do pracy w indywidualnych przypadkach w związku z realizacją **5 Niebieskich Kart** wypełnionych z powodu przemocy w rodzinie.

IV. Wsparcie rodziny i system pieczy zastępczej

Z dniem 01.01.2012 r. weszła w życie ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podstawowym celem ustawy jest kompleksowe uregulowanie problematyki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej nad dziećmi pozbawionymi prawidłowej opieki rodzicielskiej. Ustawa ma za zadanie wzmocnić wsparcie dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka a w przyszłości ograniczyć liczbę dzieci objętych pieczą zastępczą.

Nowe zadania gminy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
 Ustawa wprowadza nowe instytucje wsparcia rodziny na poziomie gminy: **asystent rodziny i rodzina wspierająca**.

Asystent rodziny:

Celem pracy asystenta rodziny jest poprawa sytuacji życiowej rodzin, w tym w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów rodziny, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich. Asystent pracuje z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub innym miejscu uzgodnionym z rodziną. Zgodnie z założeniami działania asystenta rodziny skupione są między innymi na: wspieraniu rodziny w pokonywaniu trudności i barier, pomocy w uzyskaniu poprawy sytuacji w różnych obszarach funkcjonowania społecznego, wdrożeniu prawidłowych postaw życiowych, rodzicielskich wszystkich członków rodziny, a przede wszystkim odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych. Asystent ułatwi rodzicom wypełnianie ról społecznych, aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczenia dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeśli dzieci znajdują się pod pieczę zastępczą, rolą asystenta będą działania na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny.

W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Po dokonaniu analizy sytuacji rodziny, pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy wnioskuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 20.

Rodzina wspierająca:

Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

- opiece i wychowaniu dziecka,

- prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia burmistrz właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Z rodziną wspierającą burmistrz zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy. Wójt może upoważnić kierownika ośrodka pomocy społecznej do ustanawiania rodziny wspierającej lub zawierania i rozwiązywania umów. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i jej aktywnym udziałem.

W ramach realizacji **Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013 r. – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej** – wsparciem asystenta rodziny objęto 11 rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Ze środków Wojewody Mazowieckiego wydatkowano na ten cel 12.601.75 zł. Ponadto kwotę 8.279 zł przeznaczono na współfinansowanie wydatków związanych z opieką i wychowaniem - 3 dzieci z terenu gminy umieszczonych w pieczy zastępczej.

V. Świadczenia rodzinne

1. Ogólna charakterystyka świadczeń rodzinnych

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie realizuje również działalność związaną z wykonywaniem zadań wynikających z Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1456 z późn. zm.) oraz Ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r., poz.1228 z późn. zm.)

Zajmujemy się w szczególności ustalaniem prawa do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, przygotowaniem i wydawaniem decyzji administracyjnych w tym zakresie oraz wypłatą przyznanych środków i egzekwowaniem nienależnie pobranych. W naszych kompetencjach leży również poprawa skuteczności egzekucji zasądzonych alimentów. W związku z realizacją tych zadań do obowiązków pracownika ds. świadczeń rodzinnych wpisane jest także opracowywanie sprawozdań i analiz w powyższym temacie.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- **Zasiłek rodzinny** – który przysługuje:
 - rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,
 - opiekunowi faktycznemu dziecka tj. osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeżeli wystąpiła do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka, jednak nie dłużej niż do ukończenia:
 - 18 roku życia lub
 - nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia albo
 - 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności
 - osobie uczącej się, czyli osobie pełnoletniej niepozostającej na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub zasądzeniem od rodziców na jej rzecz alimentów, nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia

Nie przysługuje w przypadku, jeżeli:

- dziecko lub osoba ucząca się pozostają w związku małżeńskim,
- dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej,
- osoba ucząca się została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie,
- pełnoletnie dziecko lub osoba ucząca się jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko
- osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od jego rodzica, chyba że:
 - a) rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje,
 - b) ojciec dziecka jest nieznany,
 - c) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,
 - d) sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka.

e) członkowi rodziny przysługuje na dziecko zasiłek rodzinny za granicą, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

▪ **Dodatki do zasiłku rodzinnego** – z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

▪ **Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka** – przysługująca w wysokości 1.000,00 zł na jedno dziecko ojcu lub matce dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922,00 zł.

▪ **Zasiłek pielęgnacyjny** – przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie, która ukończyła 75 lat,
- osobie niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeśli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Nie przysługuje:

- osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie,
- osobie, jeżeli członkom rodziny przysługują za granicą świadczenie na pokrycie wydatków związanych z pielęgnacją tych osób, chyba, że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,
- osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego.

▪ **Specjalny zasiłek opiekuńczy** przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodziny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788 i 1529 oraz z 2013r. poz. 1439) ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego *leczenia, rehabilitacji i edukacji*.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 623,00 zł.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości 520,00 zł. miesięcznie.

Nie przysługuje, jeżeli:

- osoba sprawująca opiekę:
 - a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tyt. śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
 - b) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów,
 - c) ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego,
 - d) legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, w rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu,
- na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury,
- członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego

- na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego;
- na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

▪ **Świadczenie pielęgnacyjne** z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- matce albo ojcu,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- jeżeli nie podejmują lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.
 - a) osobom, o których mowa w ust.1 pkt.4, innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:
 - ✓ rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - ✓ nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - ✓ nie ma osób, o których mowa w ust.1 pkt. 2 i 3 lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.
 - b) świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:
 - ✓ nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub
 - ✓ w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługiwało w wysokości 520 zł. miesięcznie zaś, od 01.07.2013 r. w wysokości 620 zł. miesięcznie

Nie przysługuje jeśli:

- osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
- ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego,
- osoba wymagająca opieki pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonek legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno- wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu,
- na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury,
- członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego,
- na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego,
- na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką chyba, że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy stanowią inaczej.

Zasiłek rodziny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty **539 zł**. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności dochód nie może przekroczyć kwoty **623 zł**.

Tabela 5 Wysokość świadczeń na okres zasiłkowy 2013- 2014 tj. w okresie 01.11.2013 r. –31.10.2014 r.

Rodzaj świadczenia	Wysokość świadczenia
Zasiłek rodzinny	77,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia, 106,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia 115,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia
Dodatki do zasiłku rodzinnego, z tytułu:	
Urodzenia dziecka	1000,00 zł – jednorazowo
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400,00 zł – miesięcznie
Samotnego wychowywania dziecka	170,00 zł – miesięcznie, jednak nie więcej niż 340,00 zł na wszystkie dzieci 250,00 zł – miesięcznie w przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o 80,00zł na dziecko, nie więcej jednak niż 160,00zł na wszystkie dzieci.
Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	80,00 zł – miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	60,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia 80,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia
Rozpoczęcia roku szkolnego	100,00 zł – raz w roku
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	90,00 zł – przez 10 miesięcy na dziecko w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjalnej w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności 50,00 zł – przez 10 miesięcy na dziecko w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny
Urodzenia dziecka	1.000,00 zł – jednorazowo, w wieku do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia, jeżeli nie został przyznany rodzicom lub opiekunowi prawnemu dziecka
Świadczenia opiekuńcze:	
Świadczenie pielęgnacyjne	520,00 zł – miesięcznie (nie obowiązuje kryterium dochodowe) 620,00 zł- miesięcznie od 01.07.2013 r.
Zasiłek pielęgnacyjny	153,00 zł – miesięcznie nie obowiązuje kryterium dochodowe

2. Wydatki poniesione na świadczenia rodzinne w 2013 roku

Tabela 6 Wydatki na świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej budżetu państwa oraz liczba świadczeń w 2013 rok

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatkowana kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota odzyskanych świadczeń nienależnie pobranych oraz świadczeń niepodjętych w zł
1.	Zasiłki rodzinne	711514	6976	0
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	391260	4461	120
2.1.	urodzenia dziecka	14000	14	0
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	42240	107	120
2.3.	samośnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0	0	0
2.4.	samośnego wychowywania dziecka	36540	198	0
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	32440	422	0
2.5.1.	do 5 roku życia	3960	66	0
2.5.2.	powyżej 5 roku życia	28480	356	0
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	46800	468	0
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	68840	1372	0
2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	540	6	0
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	68300	1366	0
2.8.	wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	150400	1880	0
3.	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami (1+2)	1102774	11437	120
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	218178	1426	0
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	139313	248	0
6.	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego od 01.01.2013r. do 30.06.2013r.	10900	109	0
7.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	33000	33	0
8.	RAZEM (3+4+5+6)	1504165	13253	120

W 2013 r. wypłacono łącznie **13.253** świadczeń o wartości **1.504.165 zł**. Średnio w miesiącu realizowano **1.104** świadczeń na kwotę **125.347**.

W 2013 roku wydano łącznie **489 decyzji administracyjnych** dotyczących świadczeń rodzinnych (z tego **8 decyzji odmownych**), w tym 265 decyzji tj. 54,19 % ogółu decyzji wydanych zostało w ciągu trzech miesięcy (od października do grudnia). Wiąże się to ściśle z rozpoczęciem z dniem 1 listopada nowego okresu zasiłkowego, na jaki ustala się prawo do świadczeń rodzinnych.

Od decyzji administracyjnej przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Siedlcach za pośrednictwem Kierownika tuł. Ośrodka. W 2013 roku było 1 odwołanie od decyzji GOPS w sprawie świadczeń rodzinnych. SKO utrzymało w mocy decyzję wydaną przez GOPS.

W analizowanym okresie wypłacono **6976 zasiłków rodzinnych** oraz **4461 dodatków do zasiłków rodzinnych**. Łączna wydatkowana na ten cel kwota to – 1102774 zł.

W 2013 r. największa liczba świadczeń w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego dotyczyła dodatków z tytułu:

- wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 13,64 % (w stosunku do ogółu wypłaconych dodatków do zasiłku rodzinnego),
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 3,83% (j. w.),
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 6,24 % (j. w.).

Na świadczenia opiekuńcze wydatkowano łącznie 368.391 zł (1783 świadczeń), z tego 218.178 zł, tj. 59,22% sumy dotyczyło zasiłków pielęgnacyjnych, zaś 150.213 zł. tj. 40,78 % - świadczeń pielęgnacyjnych. **Zasiłek pielęgnacyjny pobierało średnio miesięcznie 119 osób, zaś świadczenie pielęgnacyjne średnio miesięcznie - 21 osób.**

- 1) **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r.** w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 413). Pomoc finansowa przysługiwała osobom mającym ustalone za m-c kwiecień – grudzień 2013r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przyznanego na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013r. poz. 1426 ze zm.) spełniającym warunki określone w art. 17. Wysokość pomocy finansowej wynosiła 200 zł. miesięcznie. Postępowanie w sprawie ustalenia pomocy wszczęte zostało z urzędu. Na ten cel w 2013 r. wypłacono 32200 zł – 161 świadczeń. Z pomocy skorzystało 18 osób.

W 2013 roku przyznano **33 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka** w wysokości 1 000 zł, na łączną kwotę 33 000 zł.

Tabela 7 Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w 2013 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Wydatki w zł	Liczba świadczeń
1.	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	19463	126
2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	1699	34

Na **ubezpieczenie społeczne i zdrowotne** wydatkowano w 2013 r. kwotę **21.162 zł**. Powyższa kwota zawiera wyrównanie składek na ubezpieczenie emerytalno – rentowe, w związku ze zmianą ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

3. Charakterystyka i statystyki dotyczące funduszu alimentacyjnego

Ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego. Wnioski o przyznanie świadczeń wraz z zaświadczeniem o bezskutecznej egzekucji (za okres ostatnich dwóch miesięcy) składa się bezpośrednio do organu realizującego.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej **do ukończenia przez nią 18 roku życia** albo w przypadku gdy **uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia**, albo w przypadku **posiadania orzeczenia o znacznym** stopniu niepełnosprawności – **bezterminowo**.

Osoba uprawniona do świadczenia - oznacza osobę uprawnioną do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna (oznacza to egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych).

Osoba uprawniona do świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie musi być wychowywana przez osobę samotnie wychowującą dziecko, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **725 zł**.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż **500 zł**.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalone jest na okres od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego.

W okresie od **01.10.2013 r. do 30.09.2014 r.** prawo do świadczeń ustalone jest na podstawie dochodów z 2012 roku.

W okresie sprawozdawczym za rok 2013 wypłacono **388 świadczeń z funduszu alimentacyjnego** na łączną sumę **101.979** zaś przeciętna miesięczna **liczba rodzin** pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego to **20**. W tym czasie w sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydano **56 decyzji administracyjnych**.

VI. Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy państwa dla osób, które nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania. Wypłata dodatków należy do zadań własnych gminy.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje :

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych (dotyczy to zarówno mieszkań będących własnością gminy, czyli lokali komunalnych, będących własnością zakładu pracy – tzw. zakładowych, jak i mieszkań w domu prywatnym czynszowym, mieszkań wynajmowanych na wolnym rynku),
- członkom spółdzielni mieszkaniowych zamieszkującym na podstawie spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego,
- osobom zajmującym lokale mieszkalne w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszących wydatki związane z jego zajmowaniem /np. na skutek umowy użyczenia/,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

W roku 2013 tuż. Ośrodek wydał **4 decyzje na dodatki mieszkaniowe**, wypłacono łącznie **26** świadczeń **3** rodzinom.

Średnia wysokość dodatku mieszkaniowego wyniosła **78,60**.

Łącznie w roku 2013 wydatkowano na dodatki mieszkaniowe kwotę 2.043,48 zł.

VII. Pozostała działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

1. Współpraca z organizacjami i instytucjami

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z wieloma instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi przede wszystkim na polu pomocy społecznej. Wśród nich wymienić należy między innymi: Policję, Sąd Rejonowy i Okręgowy, kuratorów sądowych, komorników sądowych, prokuraturę, Powiatowy Urząd Pracy, PCPR, KRUS, ZUS, szkoły, publiczne i niepubliczne poradnie zdrowia psychicznego, lekarzy POZ, Punkt Konsultacyjny oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnię Leczenia Uzależnień „Powrót z U”, CARITAS Diecezji Siedleckiej, Polski Komitet Pomocy Społecznej, PFRON i wiele innych.

2. Inne inicjatywy

W ramach realizacji Programu „Dostarczania żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej” PEAD, polegającego na bezpłatnym przekazywaniu najbardziej potrzebującym, żywności pochodzącej z zapasów interwencyjnych Unii Europejskiej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie w 2013 r. współpracował z CARITAS Diecezji Siedleckiej, skąd otrzymał następujące ilości artykułów spożywczych:

Lp.	Nazwa artykułu spożywczego	Otrzymano/wydano (w kg/litrach)
1.	Cukier biały 1000g	400,000
2.	Dżem 390g	168,480
3.	Klopsiki w sosie pomidorowym 850g	102,00
4.	Makaron świderki 500g	630,00
5.	Groszek z marchewką 400 g	40,00
6.	Mleko UHT 1l	1008,00
7.	Ser podpuszczkowy dojrzewający 400g	160,000
8.	Ser topiony 100g (tacka)	80,00
9.	Płatki kukurydziane	280,00
10.	Olej rzepakowy 1 l	60,00
11.	Mielonka wieprzowa 400 g	23,400
12.	Koncentrat pomidorowy 160 g	48,00
13.	Kasza gryczana 500 g	280 kg
14.	Herbatniki 200g	112,00
	SUMA	3598,880

Żywność systematycznie wydawana była przez pracowników socjalnych GOPS osobom spełniającym wymogi określone w Programie PEAD 2012, zgodnie z art. 7 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. i zaleceniem Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

Z tej formy pomocy w roku 2013 skorzystało 543 osób.

W okresie wakacji **3 dzieci** z terenu naszej Gminy z rodzin ubogich dysfunkcyjnych skorzystało w z **wypoczynku letniego** organizowanego w Gorzewie

Dla tych dzieci była to często jedyna szansa na odpoczynek od otaczających ich codziennych problemów i trosk. Dzięki koloniom mogły poznać inną niż dotychczas rzeczywistość, doznać ciepła, regularnie spożywać posiłki, poznać atrakcyjne miejsca, zawrzeć nowe znajomości. Wyjazd dzieci udało się zorganizować dzięki Caritas Diecezji Siedleckiej i Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie.

Jak co roku, w styczniu 2013 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Kultury **zorganizował zabawę choinkową dla 100 dzieci** z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych. Zabawa sfinansowana została w całości ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśniewie.

Okres przedświąteczny był czasem szczególnej postugi na rzecz ubogich, potrzebujących i samotnych. W roku 2013 już po raz jedenasty Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej organizował akcję pn. „**Świąteczna paczka**”. W ramach akcji w dniach od 13 do 20 grudnia 2013 r. zorganizowano zbiórkę żywności, słodyczy, zabawek oraz artykułów gospodarstwa domowego. W tych dniach w sklepach na terenie Gminy wystawione były oznakowane kosze, do których społeczność lokalna składała dary. Ponadto artykuły przyjmowane były bezpośrednio w GOPS. W ramach akcji udało się zebrać i przekazać **68 świątecznych paczek** najbardziej potrzebującym rodzinom.

Ponadto Ośrodek koordynuje działania polegające na wykonywaniu **prac społecznie użytecznych** przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku (zarejestrowane w PUP) jednocześnie korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Prace społecznie-użyteczne organizowane są między innymi w jednostkach pomocy społecznej oraz instytucjach działających na rzecz społeczności lokalnej np. szkołach, przedszkolach, bibliotekach, świetlicach wiejskich, domach kultury.

Powiatowy Urząd Pracy refunduje ze środków Funduszu Pracy wydatki w wysokości 60 % świadczeń pieniężnych wypłaconych bezrobotnym, pozostałe 40 % finansowane jest ze środków własnych gminy.

W roku 2013 r. prace społecznie - użyteczne na terenie Gminy Wiśniew wykonywało **3 osoby bezrobotne** w okresie od 11.03..2013 r. do 31.11.2013 r. Łącznie z tego tytułu wypłacono bezrobotnym świadczenia na kwotę 8.667,20 zł. , z tego PUP zrefundował kwotę 5.200,32 zł., wydatki własne gminy wyniosły 3.466,88 zł.

VIII. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

1. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Na dzień 31.12.2013 r. w Ośrodku zatrudnionych było **6 osób**, w tym:

- z wykształceniem wyższym magisterskim – 2 osoby, z tego z wykształceniem podyplomowym – 2 osoby,
- z wykształceniem licencjackim - 1 osoba
- z wykształceniem średnim – 3 osoby, z tego z wykształceniem pomaturalnym – 2 osoby.

W ramach umowy-zlecenie w roku 2013 zatrudnionych było **6 osób**, z tego: **asystent rodziny** do pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w opiece i wychowaniu dziecka (wykształcenie wyższe), **3 terapeutów do świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych** do pracy z dziećmi z zaburzeniami psychicznymi (wszyscy z wykształceniem wyższym), **2 opiekunki do świadczenia usług opiekuńczych** w miejscu zamieszkania osoby wymagającej pomocy z powodu długotrwałej choroby i niepełnosprawności.

Szkolenia oraz podnoszenie kwalifikacji pracowników GOPS

Wszyscy pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej posiadają kwalifikacje wymagane na danym stanowisku pracy i nadal podnoszą swoje umiejętności poprzez podejmowanie różnych form doskonalenia i samokształcenia.

W 2013 roku poszczególni pracownicy GOPS uczestniczyli w następujących szkoleniach oraz konferencjach :

- „Aplikacja dziedzinowa Systemu Informatycznego POMOST” – organizator – Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej , Departament Pomocy i Integracji Społecznej
- „Audyt i kontrola projektów współfinansowanych z EFS” organizator - Regionalny Ośrodek EFS w Siedlcach,
- „Program Zindywidualizowanego Wsparcia - innowacyjny model współpracy instytucji rynku pracy i pomocy społecznej ” – organizator - Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, Warszawa,
- „Program – Aktywny samorząd ”- organizator – PCPR w Siedlcach ,
- „Trener pracy jako sposób na zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych” – organizator- Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych,
- „Pomoc społeczna 2013 – aktualne problemy” , organizator - Ośrodek Twórczej Interwencji, Kraków
- „Świadczenia Rodzinne 2013 - aktualne problemy”, organizator - Ośrodek Twórczej Interwencji, Kraków
- „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” – organizator - Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, Warszawa
- „Kontrola i nieprawidłowości w projektach współfinansowanych w ramach PO KL” – organizator - Regionalny Ośrodek EFS w Siedlcach,
- „10 lat ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie” organizator - Regionalny Ośrodek EFS w Siedlcach
- „Podstawowe Studium EFS z uwzględnieniem okresu programowania 2014-2020” - organizator - Regionalny Ośrodek EFS w Siedlcach,

- Warsztaty dziennikarskie w ramach kampanii informacyjno-promocyjnej projektu systemowego „Razem dla Mazowsza - Edukacja w działaniu” - organizator - Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, Warszawa
- „Plan kont, zasady rachunkowości, dochody i wydatki w jednostkach budżetowych i w samorządowych zakładach budżetowych w 2013 r.” organizator – Grupa Ergo – Wrocław,

VIII. Podsumowanie

Tabela 8 Całkowita wielkość wydatków Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie w 2013 r.

Nazwa zadania	Wydatki poniesione z budżetu gminy	Wydatki poniesione z budżetu wojewody /dofinansowanie zadań własnych gminy/	Wydatki poniesione z budżetu wojewody /zadania zlecone/	OGÓŁEM
Ośrodek pomocy społecznej	160.123	97.978	0	258.101
Dom pomocy społecznej	40.931	0	0	40.931
Zasiłki i pomoc w naturze (celowe i okresowe)	91.336	19.000	0	110.336
Zasiłki stałe	0	66.750	0	66.750
Dodatki mieszkaniowe	2.043	0	0	2.043
Usługi opiekuńcze	6.051	0	0	6.051
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	39.509	39.509
Pozostała działalność (dożywianie, doposażenie stołówek)	47.083	99.000	0	146.083
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre św. z pomocy społecznej oraz niektóre św. rodzinne	120	5.178	1.699	6.997
Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	0	0	1.673.709	1.673.709
OGÓŁEM:	347.687	287.906	1.714.917	2.350.510

Głównym celem pomocy społecznej jest wspieranie osób potrzebujących w ich wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz podejmowanie działań zmierzających do ich życiowego usamodzielnienia.

Osoby i rodziny ubiegają się o pomoc z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z różnych przyczyn. Od wielu lat znaczącą grupą wśród ogółu korzystających z pomocy są rodziny żyjące w ubóstwie. Często przyczyną takiego stanu jest utrwalone zjawisko wyuczonej bezradności, niezwykle odporne na zmianę. Mimo podejmowanych działań mających na celu przeciwdziałanie utrwalaniu i przekazywaniu z pokolenia na pokolenie zjawisk związanych z ubóstwem, wiele rodzin objętych od lat pomocą nadal pozostaje świadczeniobiorcami pomocy społecznej. Pomimo zmienionego w 2012 r. kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej nie zmienia się znacząco liczba osób korzystających ze świadczeń, co jest obrazem skrajnej biedy - stanu niedostatku, którego wskaźnikiem jest bardzo niski dochód na osobę w rodzinie poniżej 456 zł. Wskazane jest wobec tego zabezpieczenie środków finansowych na realizację zadań pomocy społecznej służących minimalizowaniu skutków ubóstwa.

Skromne są zasoby instytucjonalne w zakresie pomocy społecznej w gminie i powiecie siedleckim. Środowiskowe domy samopomocowe oraz warsztaty terapii zajęciowej znajdują się poza terenem gminy. Mieszkańcy chcąc do nich uczęszczać napotykać na problemy związane między innymi z transportem. Brak jest również mieszkań chronionych. Na terenie miasta Siedlce funkcjonuje dom pomocy społecznej, w którym również umieszczani są mieszkańcy gminy. Problemem jest jednak wysoki koszt pobytu w tej placówce.

Niewątpliwie ogrom problemów, jakie uniemożliwiają rodzinom poprawne funkcjonowanie wymaga właściwego zdiagnozowania i podjęcia odpowiednich działań przez pracowników socjalnych. Do realizacji tych celów potrzebna jest odpowiednia liczba dobrze przygotowanych pracowników socjalnych. Tymczasem Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nie spełnia w dalszym ciągu normy zatrudnienia określonej w ustawie o pomocy społecznej zgodnie, z którą w gminie liczącej prawie 6 tys. mieszkańców powinno pracować w rejonach opiekuńczych 3 pracowników socjalnych.

Są też pozytywne przykłady, pokazujące że wytrwała praca z rodziną prowadzi, choć małymi krokami, do usamodzielnienia. Działania takie są w coraz szerszym zakresie podejmowane przez pracowników GOPS we współpracy z innymi instytucjami, w szczególności z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach której funkcjonuje Punkt Konsultacyjny, Poradnią Leczenia Uzależnień czy Powiatowym Urzędem Pracy. Ten ostatni podmiot odgrywa ważną rolę w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej osób długotrwale bezrobotnych (w szczególności z powodu wieloletniego nadużywania alkoholu).

Wejście na otwarty rynek pracy dla tych osób kończy się najczęściej zwolnieniem lub porzuceniem pracy. Brak zdyscyplinowania i odpowiedzialności, brak umiejętności zachowania trwałej abstynencji, są przyczyną niepowodzenia przy próbie zmiany sposobu życia. Udzielając pomocy osobom uzależnionym od alkoholu pracownicy Ośrodka w pierwszej kolejności starają się zmotywować osoby do podjęcia leczenia odwykowego. Wielkość i rodzaj pomocy uzależniona jest od decyzji osoby o podjęciu i kontynuowaniu leczenia. Osoby nadużywające alkoholu otrzymują pomoc niepieniężną, np. w formie zakupów w sklepie, opału.

Jednym z dominujących problemów jaki występuje w rodzinach na terenie gminy jest problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. W szczególności dotyczy to niektórych rodzin niepełnych i wielodzietnych oraz rodziców niepełnosprawnych intelektualnie. Rodziny te objęte są statym wsparciem w formie pracy socjalnej. Praca socjalna jest podstawowym zadaniem pomocy społecznej realizowanym równolegle z pozostałymi formami wspierania i świadczeniami przyznawanymi klientom.

Szansą na odbudowanie bezpiecznego środowiska rodzinnego jest gotowość do współpracy w rozwiązywaniu problemów rodzinnych z pracownikiem socjalnym czy kuratorem sądowym. W wielu przypadkach nie ma u rodziców woli zmiany sposobu życia. Dzieje się tak w szczególności w tych rodzinach, gdzie głównym problemem jest alkoholizm, bez wsparcia dalszej rodziny. Brak woli podjęcia leczenia odwykowego, notoryczne zaniedbywanie potrzeb dzieci, stają się przyczyną ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej. Działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych prowadzone są we współpracy z innymi specjalistami, w szczególności z kuratorami sądowymi, szkołą (pedagodzy szkolni, wychowawcy), lekarzami rodzinnym i psychiatrami.

Z roku na rok wzrasta liczba osób zwracających się o pomoc z powodu przemocy w rodzinie. Nie musi to świadczyć o narastaniu zjawiska przemocy, z pewnością natomiast wzrasta gotowość ofiar przemocy do szukania pomocy. Można mieć obawę, że skala zjawiska przemocy jest bardzo duża i dotyka wielu rodzin. W zakresie ochrony ofiar przemocy GOPS na bieżąco współpracuje z psychologiem zatrudnionym w Punkcie Konsultacyjnym działającym w ramach GKRPA, Komisariatem Policji, Prokuraturą, kuratorami zawodowymi i społecznymi Sądu Rejonowego w Siedlcach, pedagogami oraz ośrodkami interwencji kryzysowej na terenie kraju.

Podstawowy system oparcia społecznego dla osób starszych i niepełnosprawnych odpowiada na społeczne zapotrzebowanie w Naszej gminie. W szczególności zapewniona była pomoc środowiskowa w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom wymagającym pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Natomiast osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, u których pomoc w formie usług opiekuńczych była niewystarczająca zapewniono pomoc instytucjonalną w formie umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Istniejący w naszej gminie system środowiskowego wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi funkcjonuje w szczególności poprzez świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi (zadanie zlecone). Jakość świadczonych usług wydaje się być wysoko oceniana przez odbiorców. Tuż. Ośrodek współpracuje w tym zakresie z lekarzami psychiatrami.

Od wielu lat priorytetowym zadaniem pomocy społecznej w naszej gminie jest dożywianie dzieci. Wszystkie rodziny wymagające takiej pomocy są nią objęte w formie zakupu posiłku w szkołach (przedszkolach), od kilku lat przyznawane są także świadczenia pieniężne na dożywianie dzieci oraz osób dorosłych, szczególnie długotrwale chorych i niepełnosprawnych. Zadanie to jest nadal kontynuowane. W budżecie GOPS zarezerwowano środki na pełne pokrycie potrzeb w tym zakresie.

Wszystkie rodziny spełniające przesłanki do przyznania pomocy w formie zasiłków okresowych otrzymują świadczenia w wysokości zagwarantowanej ustawowo, jednak pomoc ta jest stosunkowo niska i nie pozwala na pokrycie wszystkich potrzeb rodzin. Od 2008 roku zasiłek okresowy obowiązkowo przysługuje w wyższej wysokości – jako 50 % różnicy między ustawowym kryterium a dochodem rzeczywistym osób/rodzin. Jako zadanie fakultatywne zasiłek okresowy może być przyznany w wysokości 100 % różnicy. Środki na takie świadczenia mogą pochodzić wyłącznie z budżetu własnego gminy. Świadczenia fakultatywne własne, w formie zasiłków celowych, przyznawane są najczęściej na dofinansowanie zakupu opału na zimę, leków czy żywności.

Poza pomocą pieniężną rodziny najuboższe objęte są wsparciem w formie pomocy rzeczowej tj. odzieży, żywności. Wielkość pomocy żywnościowej w ostatnich latach znacząco wzrosła, w szczególności w związku z przekazywaniem przez kraje Unii Europejskiej nadwyżek produktów żywnościowych w ramach Programu PEAD. Realizatorem tego Programu mogą być wyłącznie organizacje pozarządowe. Dystrybucją darów unijnych otrzymanych z CARITAS Diecezji Siedleckiej w naszej gminie zajmują się pracownicy socjalni, którzy najlepiej znają sytuację osób zgłaszających się po tę formę pomocy.

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Anetta Roszkowska